

Jan Kubiš

- Štábní kapitán pěchoty in memoriam
- 3x Čs. válečný kříž 1939 Croix de Guerre [Francie]
- Čs. vojenská pamětní medaile se štítkem F-VB
- Certificate of the KING'S Commendation (V. Británie)
- Zlatá hvězda Čs. vojenského řádu Za svobodu
- Hvězda I. třídy Čs. vojenského řádu bílého Lva za vítězství
- Řád M. R. Štefánika III. třídy

Narodil se 24. června 1913 v Dolních Vilémovicích. Po ukončení základní školní docházky pracoval v zemědělství a určitý čas také jako topič. V říjnu 1935 byl povolán k výkonu základní vojenské služby k 31. pěšímu pluku "Arco" v Jihlavě. Byl zařazen do poddůstojnické školy a dosáhl hodnosti desátníka. V armádě po ukončení základní služby zůstal jako dělesloužící poddůstojník a byl převelen k 34. pěšímu pluku do Opavy. Na severní Moravě sloužil i v neklidném období před mnichovským diktátem, ovšem již v hodnosti četaře.

Po okupaci zbytku území Čech a Moravy se rozhodl pokračovat v boji. Odešel ilegálně z vlasti do Polska, kde se stal členem nově vznikající čs. vojenské jednotky v Malých Bronowicích. Koncem července 1939 pak odjel se svými druhy do Francie, kde měl v té době jedinou možnost - vstup do cizinecké legie. Několik týdnů pobýval v kasárnách legie v severoafrické Saidě.

Po vypuknutí války mezi Francií a Německem mohli konečně legionáři vstoupit do čs. armády, formující se v jihofrancouzském městě Agde. Kubiš sem dorazil již koncem září 1939. Po krátkém výcviku byl povýšen na rotného. Účastnil se bojů na Loire. Za statečnost mu byl udělen francouzský válečný kříž.

Po porážce Francie byl spolu s dalšími čs. vojáky převezen do V. Británie a zařazen k Čs. samostatné smíšené brigádě. V březnu 1941 obdržel hodnost rotmistra pěchoty.

Čs. brigáda však zatím nijak do boje s nepřítelem nezasahovala. Spolu s několika desítkami jiných Čs. vojáků se Jan Kubiš přihlásil do výcviku pro nasazení v týlu nepřítele. Základní školení prodělal na základně Camush Derrah, parašutistický výcvik na letišti Ringway u Manchesteru, speciální výcvik v Bellasis u Dorkingu.

Skupinu Anthropoid, která měla za úkol odstranit protektora Heydricha, tvořili původně Jozef Gabčík a Karel Svoboda. Ten se však při výcviku zranil a na jeho místo byl určen právě Jan Kubiš.

Skupina Anthropoid byla vysazena spolu se skupinami Silver A a Silver B v noci z 28. na 29. prosince 1941 u Nehvizd, asi 20 km východně od Prahy. Parašutisté byli vybaveni falešnými doklady, Kubišův průkaz zněl na jméno Otto Strnad. S pomocí sokolské odbojové organizace Jindra se dostali parašutisté do Prahy, kde našli úkryt v bytech členů této organizace. Zde se několik měsíců připravovali na svůj úkol. Rozkaz z Londýna nebyl přes varování domácích odbojových skupin odvolán a nakonec byl také proveden.

27. května 1942 krátce po půl jedenácté dopoledne v Praze-Holešovičkách vrhl Jan Kubiš po selhání Gabčíkova samopalu na automobil říšského protektora Heydricha připravenou bombu a fašistického pohlavára smrtelně zranil. Oběma hlavními aktéry se v nastálém zmatku podařilo z místa atentátu uniknout. Šťastně přestáli spolu se svými druhy Opálkou, Hrubým, Bublíkem, Valčíkem a Švarcem mohutnou policejní razii těsně po atentátu a v krátkém čase jim jejich pražští přátelé našli nový úkryt - kryptu pod pravoslavným chrámem sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici. Zde však byli za přispění zrádce z jejich řad vypátráni. V ranních hodinách 18. června obklíčilo chrám 400 ozbrojených mužů z oddílů SS a Gestapa. V nerovném boji byl Jan Kubiš smrtelně zraněn výbuchem granátu na kostelním kůru a zemřel při převozu do nemocnice.

Smutné období heydrichiády však bojem v chrámu neskončilo. V období stanného práva byly popraveny stovky statečných lidí. Po vypátrání totožnosti atentátníků se fašisté krutě pomstili i na zcela nevinných lidech, na rodině J. Kubiše a na rodinách, které jim poskytly třeba jen nepatrnou pomoc přímo v Praze. 10. června byly vyhlazeny Lidice, ještě tentýž měsíc Ležáky.

Hodnocení atentátu a událostí s ním spojených bývá proto Často rozporné. Často se připomíná fakt, kolik nevinných lidí zaplatilo za smrt jediného fašistického vraha životem. Ať už se díváme na uvedené události z jakékoli strany, musíme si uvědomit jedno - Kubiš a jeho druhové nebyli autoři plánu na atentát, byli to vojáci, kteří plnili rozkaz. Svůj úkol splnili a prokázali přitom statečnost a hrdinství, před kterým můžeme jen smeknout.

Čest jejich památce !